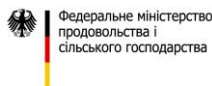

Підтримку надає:

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 06/2021

при Національній асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України

МОНІТОРИНГ аграрного законодавства України

Травень 2021 року

1. Загальне аграрне законодавство

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України

2. Земельне законодавство

Детальний огляд земельного законодавства доступний за посиланням: <https://zem.ua/rizne/zakonodavstvo>

В серії публікацій «Моніторинг аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагоме значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з даного огляду не може розглядатися як юридична консультація. APD та Фаховий діалог з земельних питань не несуть відповідальності за правильність тверджень.

Виконавці

Виконавець Фахового діалогу з земельних питань

Контакти:
АПД Україна
вул. Рейтарська, 29-б, 01030 Київ
info@apd-ukraine.de
www.apd-ukraine.de

1. Загальне аграрне законодавство

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у травні 2021 року

Збільшення державної підтримки тваринництва

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції» № 517 від 12.05.2021.

Даною постановою до програми державної підтримки тваринництва додаються два нові напрями: дотація за утримання кіз та овець і дотація за приріст поголів'я корів власного відтворення.

Окрім того, збільшується відсоток відшкодування за такими напрямками:

- з 50% до 80% - часткове відшкодування вартості племінних тварин, бджіл, генетичного матеріалу;
- з 30% до 50%, а с/г кооперативам до 70% - часткове відшкодування вартості будівництва та/або реконструкції тваринницьких ферм і комплексів;
- з 30% до 50% - часткове відшкодування вартості об'єктів із зберігання та переробки зерна.

Нові повноваження для Держрибагентства України

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання розподілу окремих повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері меліорації земель» № 539 від 24.05.2021.

Даною постановою затверджується:

- перейменування Державного агентства рибного господарства України на Державне агентство меліорації та рибного господарства України;
- уповноваження Держрибагентства щодо вирішення питань меліорації земель та експлуатації державних водогосподарських об'єктів комплексного призначення, міжгосподарських зрошувальних і осушувальних систем;

- уповноваження Мінагрополітики щодо формування політики у сфері гідротехнічної меліорації земель, щодо розвитку гідротехнічної меліорації земель, визначення порядку здійснення меліорації, дотримання екологічно безпечного зрощення, осушення, управління поливами та водовідведенням.

Передача державних земель територіальним громадам

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» № 1423-IX від 28.04.2021. Закон підписано Президентом України 24.05.2021 та набирає чинності 27.05.2021.

Даний Закон є вагомим складовою земельної реформи і передбачає дерегуляцію у сфері землеустрою. Серед головних нововведень Закону:

- передача державних земель за межами населених пунктів у комунальну власність сільських, селищних, міських рад. Винятком є землі, необхідні державі для виконання її функцій.
- затвердження зміни цільового призначення приватних земельних ділянок за межами населених пунктів органами місцевого самоврядування;
- здійснення державного контролю за використанням та охороною земель органами сільських, селищних та міських рад;
- скасування зайвих дозволів та дублювання процедур перевірки документації із землеустрою;
- запровадження незалежного контролю документації із землеустрою через громадську експертизу;
- надання відомостей документації із землеустрою статусу публічних, відкритих та загальнодоступних даних;
- інтеграція та уніфікація землевпорядної, топографо-геодезичної та картографічної діяльності;
- страхування професійної відповідальності виконавців робіт із землеустрою за шкоду, заподіяну внаслідок необережності і професійних помилок при складанні документації;

- зменшення вартості робіт та тривалості часу, що витрачається на виконання процедур, пов'язаних з проведенням землеустрою.

Призначення заступника Міністра аграрної політики та продовольства України

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про звільнення Висоцького Т.М. з посади заступника Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України» № 501 від 26.05.2021.

Даним розпорядженням Висоцький Т.М. звільняється з посади заступника Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про призначення Висоцького Т.М. першим заступником Міністра аграрної політики та продовольства України» № 506 від 26.05.2021.

Даним розпорядженням Висоцький Т.М. призначається першим заступником Міністра аграрної політики та продовольства України.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у травні 2021 року

Введення диференційованих ставок ПДВ

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання окремих видів товарів» № 5425-1 від 11.05.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Ковальов О.І., Зуб В.О. та ін. (партія «Слуга народу»)).

Законопроект пропонується відновити ставку ПДВ на рівні 20% по операціях з імпорту та постачання на території України наступних позицій:

- велика рогата худоба, жива;
- свині, живі;
- вівці, живі;
- молоко незбиране;
- пшениця;
- жито;
- ячмінь;
- овес;
- кукурудза;

- соєві боби;
- насіння льону;
- насіння свиріпи та ріпаку;
- насіння соняшнику;
- насіння та плоди інших олійних культур;
- цукрові буряки.

Зниження ставки ПДВ до 14% по цих позиціях було запроваджено Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції» № 1115-IX від 17.12.2020 (див. випуск «Моніторинг аграрного законодавства» 03/2021).

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання харчових продуктів, що мають істотну соціальну значущість» № 5425-2 від 13.05.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Заблоцький М.Б., Мінько С.А. та ін. (партії «Слуга народу», «За майбутнє», депутатська група «Довіра»)).

Даним законопроектом пропонується розширити знижену ставку ПДВ на рівні 14% по операціях з імпорту та постачання на території України наступних соціально значущих позицій, встановлених урядом:

- крупа гречана;
- цукор-пісок;
- борошно пшеничне вищого сорту;
- макаронні вироби вітчизняного виробництва;
- молоко пастеризоване жирністю 2,5% (у плівці);
- хліб житньо-пшеничний;
- яйця курячі категорії С1;
- птиця (тушка куряча);
- вода мінеральна негазована;
- масло вершкове жирністю 72,5%.

Відтермінування створення Фонду розвитку сільських територій

Проект Закону «Про внесення змін до пункту 1 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення»» № 5486 від 13.05.2021, зна-

ходить на розгляді у комітетах (ініціатор – Шмигаль Д.А. (Кабінет Міністрів України)).

Метою даного законопроекту є відтермінування до 01.01.2022 розробки та подання до Верховної Ради України закону про створення Фонду розвитку сільських територій (надалі «Фонд»), передбаченого Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» № 552-IX від 31.03.2020 (Про відкриття ринку землі).

Надходження від продажу земельних ділянок сільськогосподарського (с/г) призначення, який має розпочатися 01.07.2021, можуть бути одним із джерел наповнення Фонду. Кошти Фонду спрямовуватимуться на видатки розвитку: інфраструктури, енергозбереження, освіти та медицини у сільській місцевості та реалізацію державних програм розвитку малих і середніх с/г товаровиробників.

Продовження мораторію на продаж сільськогосподарських земель

Наведені у таблиці нижче законопроекти є альтернативними до з/п № 5486 від 13.05.2021.

№ з/п	Що пропонується відмінного
5486-1 від 24.05.2021 (ініціатор – Івченко В.Є. (партія «Батьківщина»))	<ul style="list-style-type: none"> • відтермінування набрання чинності Законом України № 552-IX (Про відкриття ринку землі) до 01.09.2022, але не раніше, ніж відбудуться: <ul style="list-style-type: none"> ○ набрання чинності Законом України про створення Фонду розвитку сільських територій; ○ затвердження Кабінетом Міністрів України Порядку здійснення фінансової підтримки громадян та юридичних осіб для придбання земельних ділянок с/г призначення загальною площею до 500 га.

5486-2 від 25.05.2021 (ініціатори – Королевська Н.Ю., Солод Ю.В. та ін. (партія «Опозиційна платформа – За життя»))	<ul style="list-style-type: none"> • відкриття ринку землі через один рік з дня офіційного оголошення результатів всеукраїнського референдуму, на якому схвалено рішення про вільну купівлю-продаж земель с/г призначення
5486-3 від 31.05.2021 (ініціатор – Савчук О.В. (позафракційна))	<ul style="list-style-type: none"> • відтермінування відкриття ринку землі до 01.01.2026 з метою визначення на конституційному рівні, що основою аграрного устрою України є сімейне фермерське господарство (фермерське господарство).

Врегулювання консолідації земель

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо консолідації земель» № 5438-1 від 19.05.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Сольський М.Т., Нікітіна М.В. та ін. (партія «Слуга народу»)).

Серед ключових положень законопроекту:

- запровадження двох основних видів консолідації земель:
  - консолідація земель с/г призначення. Така консолідація здійснюється у двох формах: як договірна (коли не змінюються межі та угіддя земельних ділянок) і як землевпорядна (при зміні меж та угідь земельних ділянок).
  - консолідація земель с/г та іншого призначення.

Законопроектом визначаються умови проведення консолідації земель, механізм розробки та затвердження проекту землеустрою, права власників земельних ділянок, що підлягають консолідації тощо.

Кримінальна відповідальність за загибель бджіл

Проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту бджіл» № 5513 від 19.05.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Фріс І.П., Батенко Т.І. та ін. (партії «Слуга народу», «За майбутнє»)).

Даний законопроект запроваджує кримінальну відповідальність за порушення законодавства у галузі бджільництва, а саме:

- за застосування засобів захисту рослин, стимуляторів їхнього росту, мінеральних добрив, прилипачів, інших препаратів для обробки медоносних рослин у період медозбору, льоту бджіл, якщо вони створили небезпеку отруєння або загибелі бджіл, передбачається штраф від 1000 до 3000 НМДГ (17000-51000 грн.) або обмеження волі до 3 років;
- якщо ті самі дії призвели до загибелі бджіл, передбачається штраф від 3000 до 5000 НМДГ (51000-85000 грн.) або обмеження волі до 5 років;

Зняття обмеження з орендної плати за державні землі

Проект Закону «Про внесення змін до статті 288 Податкового кодексу України (щодо скасування граничного розміру орендної плати)» № 5515 від 19.05.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Гунько А.Г., Мінько С.А. та ін. (партії «Слуга народу», «За майбутнє»)).

Законопроектом пропонується скасувати максимальний граничний розмір орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, що складає 12% нормативної грошової оцінки.

Обмеження вмісту трансжирів у продуктах

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо обмеження вмісту трансжирних кислот у харчових продуктах» № 5543 від 21.05.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Шмигаль Д.А. (Кабінет Міністрів України)).

Положеннями законопроекту визначається термін «трансжирні кислоти» та забороняється обіг харчових продуктів, в яких вміст промислових трансжир-

них кислот перевищує допустимий рівень, який буде встановлено законодавчо.

Створення Фонду розвитку сільських територій

Проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо створення Фонду розвитку сільських територій» № 5584 від 28.05.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Костюк Д.С., Вацак Г.А. та ін. (партії «Слуга народу», «За майбутнє», депутатська група «Довіра», позафракційний)).

Законопроект визначає особливості створення та діяльності Фонду розвитку сільських територій (надалі «Фонд»), що передбачено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» № 552-IX від 31.03.2020 (Про відкриття ринку землі). Завданням Фонду є:

- фінансова підтримка відновлення і розвитку у сільській місцевості мережі Інтернет, різних видів сільської інфраструктури;
- фінансове забезпечення реалізації заходів з енергозбереження, розвитку освіти та медицини, сільського туризму та послуг гостинності на селі;
- фінансова підтримка впровадження державних програм розвитку малих і середніх с/г товаровиробників, зокрема, у сфері органічного виробництва, розвитку малого та середнього підприємництва в аграрній сфері та суміжних галузях.

Джерелами наповнення Фонду є:

- спеціальний фонд Державного бюджету України;
- спеціальний фонд бюджету місцевого самоврядування;
- надходження в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ тощо.

Відміна штрафів за неспроможності системи НАССР

Проект Закону «Про внесення змін до статті 65 Закону України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, ветеринарну медицину та благополуччя тварин»» № 5592 від 31.05.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Рябуха Т.В., Пушкаренко А.М. та ін. (партія «Слуга народу», депутатська група «Довіра»)).

На період карантину, встановленого з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), пропонується відмінити застосування штрафних санкцій за неспроможності системи НАССР для суб'єктів господарювання, в управлінні яких перебувають потужності з первинного виробництва, реалізації та обігу харчових продуктів.

Впровадження системи НАССР в Україні передбачено Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

Автори, редакція та контакти:

Підготовка проекту: Катерина Лелет
Моніторинг та редакція видання українською мовою: Марія Ярошко
Редакція видання німецькою мовою: Симан Юрк
Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)
Тел. +38 066 598 14 40
info@apd-ukraine.de
www.apd-ukraine.de